

Dlul
Saztmár m.

653
Kerekes Dumitru, plugar
KISBÁNYA
up. Alsófernezely

ARDEALULUI

A magyarországi románság szócsöve — Organ de afirmare al Românilor din Ungaria

Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redacția și administrația:
Kolozsvár—Cluj, Str. Deák Ferenc-utca 36. Telefon 17-49

Căsuța postală Nr. 3.

Cumințenie

vreai să-nveți?

Uită-te ce face poporul.

Stă-i de vorbă cu el și într'un ceas — cât ai stat de vorbă cu el — ai să te alegi mai cu multă înțelepciune — decât dacă ai fi cetit volume întregi de studii filosofice. Că-n ultima analiză ce e filosofia? Nu e altceva decât modul de a-ți forma o părere despre om și despre viață. Sau cum ar zice marele Lucrețiu în poemul său „De rerum natura”. „Să căutăm ce e sufletul — care-i a minții natură”...

Poporul — care lucrează cu realități — și-n judecata lui e realist.

El știe, că dacă seamănă porumb — nu va secera holdă de grâu.

El știe ce folosește — ce strică țării.

Munca lui se bazează pe fapte, și realismul îi dominează întreaga lui concepție de-a judeca lucrurile.

El știe — cum se întemeiază o gospodărie și cum trebuie cărmuită această gospodărie.

Cum zice poetul Esiod: „Că-ți în-tâi locuință, apoi o femeie și o vită” — căci boul este sluga săracilor.

Țăranul nu face teorii după care să muncească, ci prinde coarnele plugului; — o realitate... In casa lui el e capul familiei; familia de el este cărmuită — astfel că putem spune, că fiecare țăran în casa lui — el guvernează.

Copiii sunt la îndemână lui, execută poruncile și ascultă de sfaturile lui.

Nici-când guvernarea casei, a familiei și a treburilor economiei — nu va trece în mâinile copiilor, care trebuie pe lângă capul familiei — să observe și să învețe cum trebuie condusă și guvernată — cu răspundere — o căsnicie, o gospodărie.

In sat — bătrânii satului — conduc trebile obștești. Ei au experiența vieții, ei sunt depozitarii obiceiurilor, a felului de-a trata cu oamenii și cu cei mai mari și cu cei mici. Ei cunosc trecutul satului, ei cunosc trecutul familiilor... Ei cunosc oamenii — pe care te poți bizui, pe care nu, în sat.

Și astfel în perfectă cunoștință a lucrurilor și a oamenilor — se poate păstra liniștea și tradiția satelor.

In fruntea satelor nicicând nu va fi ales altcineva, decât omul cumințe și omul cinstit, omul harnic și priceput. In slujbele satului vor fi aleși asemenea oameni de încredere, cu cunoștințele de care are nevoie serviciul, slujba.

Nu va fi pus păzitor de noapte — un om, care nu știe face deosebire între ce e al lui, și ce e altuia.

Păstorirea turmei de oi nu va fi încredințată nici-când ciorângului, ci unui păcurar bătrân, care are bătute pe traistă ținte galbene cu sutele, și care cunoaște fiecare oaie după lână și după behăit.

D. Laval își reia locul în guvernul din Vichy

Mareșalul Pétain a acceptat condițiile de colaborare propuse de d. Laval

VICHY, 6. — Membrii guvernului Pétain s'au întrunit Miercuri după masă într'un consiliu de miniștri în cursul căruia au examinat raportul amiralului Darlan asupra tratativelor franco-germane dela Paris.

Mareșalul Darlan imediat după terminarea consiliului a plecat înapoi la Paris, unde va comunica ambasadorului Abetz și dlui Laval, hotărîrea guvernului.

In cercurile politice franceze se crede că mareșalul Pétain a acceptat condițiile de colaborare propuse de d. Laval, în consecință fostul ministru de externe se va întoarce în cel mai scurt timp la Vichy, rezervându-i-se un important rol în cabinetul Pétain.

Unele cercuri afirmă că d. Laval ar fi cerut mareșalului Pétain să-i asigure conducerea ministerului afacerilor streine, a ministerului de interne și a propagandei.

Remanierea cabinetului Pétain

In urma acceptării condițiilor de colaborare propuse de d. Laval, guvernul din Vichy va fi radical remaniat. Astfel se dă ca sigur că d. Laval își va relua locul în fruntea Ministerului afacerilor streine, amiralul Darlan va fi numit ministru de interne, iar generalul Huntzinger va primi portofoliul Ministerului apărării naționale.

Germania păstrează o rezervă desăvârșită față de evenimentele din Franța

Cercurile berlineze comentând evenimentele din Franța, arată că Germania în ce privește situația politică internă a Franței se situează și pe mai departe pe planul unei rezerve totale. Cu toate acestea în cercurile dela Wilhelmstrasse judecând ultimele evenimente, consideră că în viața politică franceză a început opera de purificare.

D. Knox declară:

Grecia dispune de avioane suficiente

— Statele-Unite vor furniza Chinei 500 avioane —

WASHINGTON, 6. (Reuter). — D. Knox ministrul marinei a declarat Miercuri că Statele-Unite au oferit Greciei în mod gratuit 30 de avioane, dar ministrul Greciei la Washington a declarat că Grecia n'are nevoie de noi avioane.

D. Knox a mai declarat că guvernul chinez va primi 100 de avioane,

care au fost fabricate în America în urma unei comenzi engleze, dar nu au fost încă furnizate. In afară de acestea guvernul chinez va mai primi alte 500 de avioane. In baza convenției recente guvernul englez a aprobat furnizarea celor 100 de avioane în China. (MTI).

Cum s'a desfășurat lupta aeriană deasupra Canalului Mânecii

— Apărarea germană a reușit să respingă atacul englez —

BERLIN 6. (DNB.) — Agenția telegrafică germană a aflat dela cercurile competente următoarele amănunte în legătură cu marea luptă aeriană ce s'a dat Miercuri deasupra coastelor franceze ale Canalului Mânecii și în cursul căreia au fost doborâte 17 avioane engleze de către aviația germană de vânătoare și de tirul bateriilor antiaeriene.

Evident, englezii au crezut, că sub scutul unei păături de nour și în excelente condițiuni atmosferice vor putea executa un atac aerian concentrat asupra teritoriului ocupat. Așa cum n'a mai reușit să facă de câteva luni. Dar ei nu s'au gândit la împrejurarea că apărarea germană s'a pregătit pentru orice eventualitate și că apărarea germană e capabilă să respingă orice atac.

Deși avioanele de luptă engleze au fost însoțite de puternice unități de vânătoare, acestea din urmă n'au reușit să împiedice măcar atacul fulgător al avioanelor germane de vânătoa-

re îndreptat împotriva aviației engleze de bombardament. Avioanele engleze de luptă, care nu au fost doborâte, au fost nevoite să-și arunce bombele la întâmplare, fără a cauza cea mai mică pagubă militară sau materială. Avioanele engleză, neatînse, văzând dezastrul, au fost nevoite să întrerupă atacul și să se înapoieze cu cea mai mare grabă. (MTI).

Acord economic între Uruguay și Paraguay

MONTEVIDEO 6. (DNB.) Miniștri de externe ai republicelor Uruguay și Paraguay, au semnat Miercuri un acord. Acordul cuprinde toate problemele economice și culturale care privesc cele două state. (MTI).

Pentru pacea viitoare

Răspunzând felicitărilor prezentate de sftencii săi, cardinali, Papa Pius XII arată cum s'ar putea pune temelia păcii viitoare a lumii:

1. Biruind ura, care astăzi desbină popoarele;
2. Biruind neîncrederea, care astăzi zădărnicește orice drept și îndatorire dela un neam la altul;
3. Biruind nenorocitul principiu că interesul poartă fesul;
4. Biruind marile nepotriviri de astăzi din economia lumii, ea toți să aibă cu ce trăi;
5. Biruind egoismul, adică nemăsurata iubire de sine, cu paguba și stricăciunea altora.

In urmare, Sfântul Părinte cere rugăciunile tuturor ca să se înfăptuească, în adevăr, o pace așezată pe asemenea temelii.

Pr. I. G.

Comandantul forțelor aeriene engleze cere fabricilor americane avioane mai bune

NEW-YORK 6. (Stefani). — Generalul Dowding, comandantul forțelor aeriene engleze a adresat un apel fabricilor de avioane din Statele Unite, cerând să fabrice aparate de vânătoare a căror viteză să fie de cel puțin 400 km. pe oră și să fie înzestrate cu tunuri cu calibrul de 20 mm., fiindcă numai asemenea aparate pot concura cu avioanele de luptă germane, prevăzute cu un blindaj admirabil. (MTI).

Noui vase de transport puse în serviciul Angliei

NEW-YORK 6. (DNB.) — Agenția „Associated Press” anunță:

Societatea navală „United States Lines” a comunicat, că prin filiala sa din Panama va pune la dispoziția serviciului de ajutorare al Angliei 5 vase cu destinația să transporte material de războiu în Anglia. Aceste vase aparțin parcului naval, scos din circulație acum douăzeci de ani, de către autoritatea navală a Statului. Vasele au fost cumpărate în luna Ianuarie pentru suma de 1 milion 300 mii de dolari. (MTI).

C. Cordell Hull declară:

U. S. A. deține asigurări liniștitoare în privința situației flotei britanice

WASHINGTON, 6. (DNB.) — D. Hull, ministrul de externe al Statelor-Unite vorbind în cursul anchetei de presă, despre hotărîrea Comisiei de afaceri externe, adusă la propunerea senatorului Vandberg, în sensul căreia se cere ca guvernul să dea lămuriri dacă a primit sau nu declarații liniștitoare din partea Angliei referitor la situația flotei engleze, a arătat că guvernul Statelor-Unite a primit numai o singură dată o astfel de asigurare din partea Angliei cu ocazia schimbului de note dintre dn'i Churchill și Hull, atunci când Statele-Unite au cedat Angliei 50 de distrugătoare în schimbul bazelor engleze. Textul acestei note a fost dat publicității. (MTI).

Impotriva individualismului parasit

Un nou mesaj al mareșalului Pétain —

„Revue Universelle“ aduce în primul număr din acest an un frumos articol de Pétain:

„In nenorocirile Patriei, — scrie mareșalul Filip Pétain, șeful statului francez, — fiecare din noi și-a putut da seama, că nu există o soartă strict individuală și că Franței nu există decât prin Franța.

„Alungați din casele lor, departe de ogoarele lor, de birourile ori de meșteșugurile lor, deveniți nomazi, milioane de concetățeni au învățat din crudă experiență, că omul, redus la sine însuși, e cea mai nenorocită dintre făpturi.

„In acest naufragiu al tuturor siguranțelor obișnuite, ei au cerut și au găsit sprijin în ceea ce brumă mai rămăsese din Neamul lor, în satele, în familiile, în căminele lor.

„De le-ar fi de folos această strașnică învățătură!

„Suferința îndurată de poporul francez trebuie să se scrie cu litere de foc în sufletul și în inima sa. Ceea ce acest popor trebuie să înțeleagă odată pentru totdeauna e că individualismul cu care se fălia până ieri, e pricina relelor de care a trebuit să pătumească.

„Nu e cu putință îndreptare, dacă greșitele păreri ale egoismului politic, social, moral, spiritual rămân la conducerea noului stat francez, a noii societăți franceze.

„Noi voim să reclădim și întâia cerință a reclădirii este isgonirea individualismului distrugător, — distrugător de familie ale cărei legături sfinte le sapă, distrugător de muncă, proclamând dreptul lenei individuale, distrugător de Patrie slăbindu-i cohesiunea ori nimicindu-i unitatea.

„Ridicându-se sistematic împotriva tuturor grupurilor sociale pe care se rează și prelungește omul, individualismul n'are putere creatoare. E de însemnat că epocile, când stăpânește individualismul, dau cele mai puține individualități, mai cu seamă personalități.

„Individualismul primește totul dela societate, dar nu-i dă nimic. El e un parasit.

„Când sunt bogate și puternice, societățile pot suporta un număr oarecare de paraziți. Când acest număr covârșește, societatea se prăbușește și, odată cu ea, și paraziții“.

Iată câteva crâmpene din frumosul articol semnat de șeful statului francez.

Pr. I. GEORGESCU

Dr. B. Basiota

Bofit de femei

Consultă 3-5

Kolozsvár, Horthy Miklós út 6

ȘTIRI

— **REPREZENTANTUL** pentru provincie al administrației ziarului nostru d. GRIGORE BOTU se află de prezent la Nagybánya-Baia Mare în vederea achiziționării de abonamente, rugăm cititorii noștri să-i acorde tot sprijinul.

— **DE ȘTIUT.** Calendarul Țăranilor din Oradea în adevăr e o comoară. Pe lângă sfaturi practice și gospodărești, pe lângă învățături creștinești și românești, aduce și atâta poezie aleasă. Iată două chiuituri sau

„Cine joacă și nu strigă
Face-i-s'ar gura strâmbă
C'așai jocul românesc
Cu strigăt ardelenesc“.

Sau:

„Dragu-mi-e cu cine joc,
Că miroase-a busuioc;
Și mi-e dragă a mea vecină,
Că-i o floare de gheorghină“.

Cine nu-l are încă să și-l procure până când se mai poate dela Calendarul Țăranilor (I. Codreanu), Tisza Kálmán-tér 8, Nagyvárad-Oradea. Prețul un pengő.

* **BIROUL ADVOCATIAL** Dr. LEONTIN HOREA funcționează și pe mai departe în Szamosujvár-Gherla, Alsóviz-u. 7.

— **IN ATENȚIUNEA ABONAȚILOR.** La trimiterea banilor rugăm abonații să binevoiască a scrie numărul abonamentului pe mandatul poștal.

Invățământul secundar

Instrucția școlară, în limba maternă, a copiilor ce aparțin naționalităților din Ungaria, a fost reglementată din nou, de guvernul ungar, prin ordonanța nr. 700—1941 M.E. din 1 Februarie a. c. Cu această ocazie, prim-ministrul Țării, d. Teleki Pál și ministrul instrucțiunii, d. Hómán Bálint, au făcut declarații explicative.

Din declarațiile exponenților statului maghiar — formulate categoric și sentențios — reies intenții promițătoare, cu privire: la egalitatea de tratament a naționalităților minoritare cu națiunea dominantă, la libera manifestare și dezvoltare culturală pe plan național, la o încurajare și sprijinire din partea statului a tuturor popoarelor din această țară pentru a-și putea păstra și desvolta, — nestânjenite de nimeni, nici de autorități, nici de particulari — limba maternă și specificul etnic.

In nrul trecut al ziarului, spicuiind unele pasagii mai caracteristice din aceste declarații, am accentuat că, ceea ce s'a spus atât de categoric de către cei în drept, pentru noi prezintă mare importanță.

— Noua ordonanță școlară pare a se referi numai la învățământul de grad primar. Declarațiile ministeriale însă, vizează școlile de toate gradele și toate organele și instituțiile culturale care activează pentru păstrarea și întărirea ființei etnice a naționalităților.

Acest fapt ne îndreptățește să arătăm: cum stăm și cu învățământul secundar — ce avem până acum —, ce ar trebui să avem în raport cu trebuințele noastre și ce perspective viitoare se desprind din declarațiile domnilor miniștri. Ar rejeși din ultima frază, că datele referitoare la învățământul primar ne sunt cunoscute. Ori situația este tocmai contrară. D. ministru Hómán Bálint declară textual:

„In prezent afară de Ardeal — de unde numai peste câteva zile vom primi datele exacte — se propune în limba maternă a copiilor în 1200 școli. Din acestea în 700 școli numai în limba maternă, iar în restul amestecat, în limba maternă și în ungurește“.

INDUSTRIE — COMERT — FINANTE

In posturile oficiale de conducere a întreprinderilor din Ardeal vor fi numiți numai specialiști din Ardeal

Cu ocazia schimbării de regim în Ardealul realipit Ungariei, în fruntea mai marilor întreprinderi au fost numiți pe timp tranzitoriu comisari ai guvernului, pentru a încadra aceste întreprinderi în noua ordine juridico-economică. Acești comisari au avut ca rol să asigure continuitatea producției.

Uniunea industriașilor din Ardeal a intervenit pentru scăderea numărului acestor comisari, înaintând prin GyOSz (Uniunea națională a industriașilor) un memoriu guvernului ce-

Se prelungeste termenul pentru declararea creanțelor față de Casa de Depuneri din România

Având în vedere, că la 31 Ianuarie a. c. a expirat termenul până la care se puteau înainta la oficiile postale declarațiile asupra creanțelor cetățenilor ardeleni, față de Casa de depunere din România, și că foarte mulți n'au reușit să înainteze declarațiile lor până la aceasta dată, e probabil că termenul va fi prelungit de autorități.

SE INFIINTEAZĂ OFICIUL DE CONTROL AL SĂPUNULUI

Ministerul Comerțului a dispus organizarea oficiului pentru controlul săpunului.

Deci, celelalte naționalități minoritare din Ungaria au 1200 școli. Despre situația școlilor noastre încă nu există date oficiale.

După ce am făcut această precizare, putem trece la învățământul secundar, a cărui situație este cunoscută fără a fi nevoie de date oficiale.

Ca învățământ confesional avem: școlile normale, de băieți și fete, din Szamosujvár-Gherla; școala normală de băieți din Nagyvárad-Oradea și școala de menaj a institutului „Sf. Tereza“ din Kolozsvár-Cluj. De stat: liceul de băieți din Naszód-Năsăud; cele două secții liceale, de băieți și fete, din Kolozsvár-Cluj și o secție de băieți pe lângă liceul comercial din Nagyvárad-Oradea. Și mai este pe lângă fiecare școală secundară de pe teritoriul Transilvaniei câte o catedră de limba română.

Evident acestea sunt mult insuficiente față de trebuințele reale. Dacă însă avem în vedere faptul că anul acesta este un an de tranziție, cu multe și variate insuficiențe — nu numai pentru noi ci chiar și pentru națiunea dominantă — avem dreptul să sperăm că anul școlar viitor va aduce intrarea în normal și realizarea celor necesare, potrivit cu hotărârile ce se iau de pe acum.

Pentru satisfacerea minimală a necesităților noastre de ordin școlar și a imperativei etnice — ținând seamă de proporția numerică — vor trebui să funcționeze cel puțin: trei licee teoretice de băieți (în Kolozsvár-Cluj, Naszód-Năsăud și Nagyvárad-Oradea), două licee teoretice de fete (unul în Kolozsvár-Cluj, în Inst. „Sf. Tereza și unul în alt oraș), două școli normale de băieți și două de fete, și măcar două licee comerciale, unul de băieți și unul de fete. In sprijinul realizării acestora, declarațiile ministeriale, de acum și de altădată, sunt indicii asigurătoare.

Ceea ce va rămânea însă ca problemă deschisă, cu puțini șorți de realizare, chiar parțială, este problema corpului didactic atât primar, cât și secundar. Școlile și catedrele cu limbă de propunere maternă, fără personal cu pregătire și aptitudini corespunzătoare, nu-și vor putea îndeplini rostul în vederea căruia funcționează.

GHEORGHE DÂNCUȘ

Școlare

TARIF REDUS PE CĂILE FERATE DIN SECUIE PENTRU ALIMENTE

In vederea aprovizionării cu alimente a regiunilor din Ardeal a căror rețea de cale ferată suferă de mari greutăți, în speță Secuimea, direcțiunea generală MÁV a dispus ca în cadrul acțiunii aprovizionării de iarnă toate articolele alimentare de prima necesitate să profite de tariful redus al căilor ferate.

ORGANIZAREA CULTURII PLANTELOR MEDICALE IN ARDEAL

Comercianții de plante medicinale din Ungaria au ținut o adunare, în cursul căreia au hotărât să organizeze și în Ardeal o acțiune susținută pentru cultura și strângerea sistematică a plantelor medicinale. In felul acesta se speră că și Ardealul va profita în urma dezvoltării exportului acestor articole.

AU FOST STABILITE NOUILE PREȚURI A HĂRTIEI

Din Budapest se anunță că comisariatul guvernului pentru controlul prețurilor a dat o ordonanță stabilind prețurile cu care se pot vinde diferitele calități de hârtie. Ordonanța a intrat în vigoare dela 1 Februarie și a apărut în „Budapesti Közlöny“ de Marți 4 Februarie.

FURAJE PENTRU INGRĂȘAREA VITELOR NUMAI FUTURA ȘI MMSZ AU DREPTUL SĂ SCOATĂ IN COMERT

Ordonanța care dispune reglementarea comerțului cu furaje și materii de îngrășare a vitelor a intrat în vigoare. In viitor numai Futura și Magyar Mezőgazdák Szövetkezete va putea scoate în comerț aceste articole.

Citiți și răspândiți „Tribuna Ardealului“

Mica Publicitate

VÂND sau schimb casă cu una din Blaj, Sibiu, Brașov, în centru constatătoare din două localuri de prăvălie, 4 camere și una bucătărie, pivniță, verandă, ghețar și o spațioasă grădină de zarzavat. Adresa: Natea János, mézszáros, Maros-héviz, Domb-u. 10 sz. 18

MEDITEZ elevi liceu la română, maghiară și celelalte materii. Adresa la ziar. 18

CAUȚ mobilier curat pentru cameră combinată. Dna Roth Ferenc, Bánffy-u. 1 (fost Aurel Vlaicu). 18

CUMPĂR uși, ferești, sobe și bae. Dr. Șorban. Telefon 2000. 18

CUMPĂR mașini de cusut și biciclete uzate. Szécheny-tér 32. 18

CAUTĂM spre cumpărare un autocamion cu o cilindri în stare perfectă. Oferte la firma „Frates“ s. a. Kolozsvár-Cluj Baross-tér. sz. 18

CUMPĂR dormitor complet din lemn tare precum și covoare persiene sau scoarți românești. Adresa la ziar. 18

GOSPODINĂ care știe perfect găti, seriosă și onestă, pentru un menaj mai mic caută un domn singur. Adresa la ziar. 18

SE CAUTĂ urgent maestru pentru călăvar caval. Adresa la ziar. 18

CUMPĂR casă familiară în Marosvásárhely-Tg.Mureș și o plătesc în Brașov. Adresa: Csizsár István, Marosvásárhely Tg.Mureș, Teleki-u. 130. 18

INSTALATOR de apeduct, român, meșter de specialitate, face instalări, reparări cu prețuri reduse. Adresa la ziar: nu conștințios.

Acest oficiu va lucra sub controlul ministerului, dar speșele de susținere a biroului vor fi acoperite de fabricile mai mari de săpun.

SILOZURI PENTRU CEREALE ȘI DEPOZITE DE MERE IN ARDEAL

Ministrul agriculturii a hotărât, ca în interesul agriculturii ardeleni să se construiască la Sepsiszentgyörgy-Sf. Gheorghe un siloz cu o capacitate de 200 vagoane. Lucrările vor fi terminate încă în cursul primăverii.

La Dés-Dej și la Nagybánya-Baia-Mare vor fi construite mari depozite de mere, cu câte o capacitate de 80—100 vagoane. In alte 8 centre ardeleni se vor organiza stațiuni pentru împachetarea merelor.

Cronica externă

Un bloc imens anglo-saxon, numărând 700 milioane de suflete, se pregătește în dosul culiselor

— Obstrucția din Camera Reprezentanților dela Washington. Intrevederea lui Willkie cu De Valera. Willkie s'a înapoiat în America. Un bilanț sumbru despre situația Angliei. Ce planuri are Anglia cu Abisinia după război. Tratatul despre colaborarea franco-germană. Weygand încurajează pe mareșalul Pétain. Franța e cu Laval. Arestarea prefectului poliției din Paris —

La Paris au fost descoperite depozite secrete de arme

Ziarele se ocupă de vizita în Anglia a lui Wendell Willkie, fostul candidat la președinția Statelor Unite, dintr'un nou punct de vedere. E vorba de tratativele fostului adversar politic a lui Roosevelt, cu cercurile economice din Anglia, în legătură cu fixarea definitivă a parității dintre lira sterlină și dolarul american. Aceasta fixare a parității nu constituie decât începutul unei mai vaste colaborări dintre Anglia și Statele Unite, d. Willkie examinând aceasta problemă, chiar în baza unei pre-

labile înțelegeri cu președintele Roosevelt.

Insăși planul de ajutorare a democrațiilor, ar servi acest plan de uniune economico-politică, care s'ar înfăptui între cele două națiuni anglo-saxone chiar și pentru războiul în curs.

„New-York Herald Tribune“ desminte svonorile răspândite despre planul acestei uniuni și mai ales pentru scopurile de război a uniunii, căci — spune ziarul — aceasta ar însemna intervenția directă a Statelor Unite în conflict.

Un bloc anglo-saxon de 700 milioane suflete

„Frankfurter Zeitung“ crede a ști, că în afară de Willkie și d. Hopkins, trimisul special a lui Roosevelt, a discutat cu experții britanici, problema uniunii anglo-saxone, începând cu înfăptuirea unui plan comun al economiei de război. Astfel USA ar interzice intrarea în porturile americane a vapoarelor, cari transportă mărfuri pentru puterile axei, ar bloca toate bunurile aflătoare pe teritoriul american, aparținând Germaniei și Italiei și în sfârșit ar lua toate măsurile pentru a opri exportul materiilor prime în cele două state ale axei.

Englezii speră, că înfăptuirea acestui plan ar spori cu 40 la sută eficacitatea blocadei. Se pare, că Lordul Halifax discută actualmente cu cercurile americane aceasta problemă.

Planul Roosevelt asupra uniunii popoarelor anglo-saxone ar duce la formarea unui bloc de 700 milioane de suflete, ceace ar însemna, că cea mai mare parte a lumii, ca teritoriu și populație, ar ajunge sub dominație anglo-saxonă. Acest bloc ar controla aproape totalitatea producției și distribuției ma-

teriilor prime mai importante din lume, cum ar fi petrolul, fierul, cuprul, nichelul, cauciucul, cerealele și aurul.

Imperiul Britanic, împreună cu USA, care ea singură e cât Europa, devenind o comunitate, ar deschide perspective nebănuite în istoria lumii. Desigur, că planul are mai mult un substrat politic, căci colaborarea anglo-saxonă caută în primul rând să contrabalanseze alianța tripartită, și noua ordine euroasiatică, plănuită de națiunile încadrate în ordinea politică trasată de axă.

PENTRU AJUTORAREA ANGLIEI

Am arătat în cronica noastră de ieri, că Camera Reprezentanților a început deja discuția proiectului de ajutorare al Angliei și ca primul orator, d. Bloom președintele comisiei externe, a susținut proiectul, exprimându-și părerea, că prin votarea lui Statele Unite nu vor fi târâte în război, după cum afirmă cei din opoziție. Ba dimpotrivă, ajutând Anglia, USA câștigă timp pentru a se înarma contra primejdiei de mâine.

Contra!...

Din partea opoziției a vorbit Hamilton Fish, care a criticat violent proiectul, spunând că votând acest proiect, Statele Unite vor intra în cel mult șase luni, în război, atât în Europa cât și în Asia. Fish — și-a terminat discursul afirmând, că America trebuie să se teme mai mult de propriii ei atâțatori la război, — decât de vre-o putere streină.

După prima zi de discuție, cercurile politice bineinformate sunt de părere, că opoziția se pregătește pentru o obstrucție puternică împotriva proiectului, ceace însă nu ar putea împiedeca pe Roosevelt să obțină până la urmă câștig de cauză. Ziarul „New-York Post“ crede a ști, că oratorii opoziției profitând de faptul, că în parlamentul american nu există dispozițiuni privitoare la închiderea discuției, vor lungi cât se poate de mult discursurile lor, pentru a întârzia votarea legii. În schimb ziarul „New-York Journal American“ este informat, că guvernul va căuta să obțină pentru proiect și consimțământul opoziției, înfăptuind un adevărat front unic pe aceasta chestiune. D. Roosevelt și-ar fi exprimat părerea, că proiectul are o importanță atât de mare, încât țara nu

se poate mulțumi cu o simplă majoritate, căutând să dea proiectului o atare formă, încât acesta să fie acceptat de întregul parlament. Ținând seamă de acest scop, Roosevelt ar fi gata să admită unele modificări.

CE A FĂCUT WILLKIE LA DUBLIN?

Călătoriei dlui Willkie la Dublin i se acordă o deosebită atențiune. Politicianul american a avut o lungă convorbire cu De Valera, primul ministru al Irlandei. La întrevedere a asistat și înaltul comisar al Angliei din Irlanda. Inapoiindu-se la Londra și întrebând de ziaristi, d. Willkie n'a fost dispus să facă declarații în privința vizitei sale dela Dublin.

Se pare totuși, că d. Willkie ar fi exprimat față de d. De Valera nemulțumirea americanilor pentru atitudinea prea rigidă a guvernului irlandez, care interpretează cu prea mare strictețe neutralitatea țării, provocând prin aceasta cele mai mari neajunsuri Angliei.

Se anunță dealtfel, că d. Willkie a părăsit azi Londra, înapoiindu-se în Statele Unite.

UN BILANȚ SUMBRU DESPRE SITUAȚIA ANGLIEI

Presa internațională publică pe larg un articol al publicistului englez Garvin în hebdomaderul Observer, care examinând rezultatul de până acum a luptei dintre Anglia și puterile axei, face bilanțul situației. Un bilanț cât se poate de sumbru pentru poporul Mării Britanii.

— Din ce în ce pare mai evident — scrie Garvin — că forțul central al războiului actual și prin aceasta cheia lumii, e Anglia. Americanii și-au dat seama de acest lucru. Iar englezii sunt obligați să ia la cunoștință, că se află față în față cu cea mai formidabilă încercare a vieții britanice. Clipa în care vor fi obligați să înfrunte aceasta încercare, se apropie din zi în zi și putem afirma cu siguranță, că lupta cea mare va începe încă înaintea sărbătorilor de Paști. Sunt experți, cari sunt de părere, că deja în săptămânile apropiate va trebui să înfruntăm primejdia care ne pândește aci pe pământul nostru și în apele cari ne prejmuesc. Să ne resemnăm, că de azi încolo dintr'un minut în altul, am putea fi chemați să dăm cea mai grozavă luptă, care se poate imagina de om. Marea majoritate a națiunii nu are nevoie de îmbărbătare, căci s'a pregătit în mod instinctiv, și disciplinat. Numai o infimă minoritate nu poate renunța la viața confortabilă a zilei de ieri.

PLANURILE ANGLIEI ÎN ABISINIA

Subliniem cu acest prilej declarațiile făcute ieri în ședința camerei comunelor de către d. Eden, ministrul de externe al Angliei, privitor la politica guvernului britanic față de chestiunea Abisiniei. Ministrul afacerilor streine după ce a relevat rolul neșuşului Haile Selassie în actualele lupte din Etiopia, a declarat, că Anglia nu formulează pretențiuni teritoriale asupra Abisiniei, singura dorință a guvernului britanic e ca după război să se ajungă la o înțelegere asupra unui control și îndrumare internațională în ceea ce privește acest imperiu african.

TRATATIVE ASUPRA COLABORĂRII FRANCO-GERMANE

Situația din Franța continuă să rămână la ordinea zilei. Amiralul Darlan, care a plecat dela Vichy la Paris, s'a înapoiat ieri în orașul de reședință a guvernului Pétain, iar mâine pleacă din nou la Paris. Colaboratorul mareșalului Pétain duce tratative cu de Brion, cu Laval și cu Abetz, ambasadorul Germaniei, asupra posibilităților de colaborare franco-germană, evitând divergențele actuale. O telegramă din Berlin arată, că în capitala Reichului se dă toată atenția evenimentelor din Franța. Rolul Berlinului e deocamdată de a observa desfășurarea politicii interne din Franța.

FRANȚA E CU LAVAL

Se subliniază în aceeași telegramă, că cu prilejul întâlnirii dela Montoire, dnii

Tribuna Ardealului

Editor responsabil:
Prof. Dr. EMIL HAȚIEGANU

Redactor responsabil:
GH. V. GIURGIU

ziar românesc ce apare pe teritoriul Ungariei. Este dator la fiecărui român ardelean să se aboneze, să citească și să răspândească ziarul nostru.

Costul abonamentului:

Pentru țărani 15 pengö (450 lei) anual, 8 pengö (240 lei) pe jumătate de an, 4 pengö (120 lei) pe 1/4 de an și 1.50 pengö (45 lei) pe lună. Pentru preoți, învățători și funcționari, 25 pengö (750 lei) pe an, 13 pengö (390 lei) pe 1/2 an, 7 pengö (210 lei) pe 1/4 an și 2.33 pengö (70 lei) lunar.

Abonamentul general 30 pengö (900 lei) anual.

Pentru bănci, instituții și abonamentele de sprijin 50 pengö (1500 lei) anual. Abonamentele în streinătate 40 pengö (1200 lei).

Tribuna Ardealului

Abonamentele, publicațiunile și inserările se primesc la Administrația ziarului în Deák Ferenc-u. 36.

Tariful inseratelor:

Publicațiuni 15 filleri (4.50 lei) m/m. pe 1 coloană. Anunțuri 10 filleri (3 lei) cm².

Mica publicitate 5 filleri (1.50 lei) cuvântul, cu caractere grase 10 filleri (3 lei) cuvântul.

Hitler și Petain au pus bazele colaborării germano-franceze, dar atunci guvernul german conta pe metodele ministrului de externe Laval, care de atunci a fost eliminat din guvernul francez, iar politica lui e desaprobată azi de Vichy. Cercurile din Berlin au impresia că majoritatea francezilor nu sunt de acord cu politica echivocă a mareșalului Petain și că Laval reprezintă voința majorității franceze, ceace s'a văzut și cu prilejul constituirii partidului uniunii populare dela Paris.

Darlan a fost la Paris interpretul condițiilor mareșalului Petain. Inapoiindu-se la Vichy, a dus cu el răspunsul lui Laval și probabil părerea cercurilor oficiale germane. Revenind la Paris, amiralul Darlan va aduce răspunsul definitiv a lui Petain, care astăzi a avut o importantă consfătuire cu dnii Darlan, Flandin și Hutzinger.

WEYGAND ÎNCURAJEAZĂ PE CEI DELA VICHY

Cercurile internaționale subliniază și apelul făcut de generalul Weygand la radio din Algir, în care a îndemnat populația din Africa de Nord să urmeze cu toată încrederea pe mareșalul Petain. Agenția NST crede a ști, că Weygand a ținut să încurajeze guvernul din Vichy în atitudinea sa față de grupul din Paris, în schimb d. Laval ar pretinde ca mareșalul să-și schimbe colaboratorii.

PREFECTUL POLIȚIEI DIN PARIS ARESTAT

Semnalăm cu acest prilej, că prefectul poliției din Paris și mai multe sute de funcționari ai poliției din Paris au fost arestați timp de câteva zile sub acuzațiunea de a fi partizani a lui De Gaulle, și pentru că au tolerat formarea unor depozite secrete de arme.

Rebeliunea se pedepsește cu moartea în România

— Generalul Antonescu a luat severe măsuri de ordine —
Patrulele militare mențin ordinea în capitală —

BUCUREȘTI 6. (MTI.) — Generalul Antonescu a dat o ordonanță în baza căreia pe viitor se pedepsesc cu moartea toți acei cari poartă arme fără autorizație, la cari se găsesc muniții, arme, sau explozibile, cari organizați în bande jefuesc, atacă depozitele publice, uzinele de armament sau orice instituție publică, lansează apeluri revoluționare împotriva ordinii de stat, îndeamnă populația să împartă averile altora, propagă lupta de clasă, cari răspândesc prin tipărire sau multiplicare manifeste cari tind la răsturnarea ordinii în stat. Se pedepsesc cu moarte și pe mai departe crimele prevăzute de codul penal.

Vor fi condamnați la muncă silnică pe viață toți acei cari în cursul unei eventuale rebeliuni lezează libertatea individuală, violează domiciliile altora, sau sunt în legătură cu instituții internaționale, care au ca scop răsturnarea ordinii din România. Pe lângă această pedeapsă culpabilii își vor pierde și cetățenia română. Fără autorizație specială este interzis o constituii partide politice, nu este permisă participarea la activitatea Lojilor masonice, sau a altor organizații politice contrare intereselor statului, nu se permite constituirea de comunități religioase a căror activitate poate dăuna statului, este interzis marșul în formațiuni militare.

Se pedepsesc cu muncă silnică dela 5

la 10 ani aceia, cari ofensează persoana Regelui, a conducătorului statului sau a membrilor guvernului.

Deasemenea vor fi sever pedepsiți aceia, care vor purta uniforme interzise, sau pun la cale mișcări a căror scop este să diminueze autoritatea statului. Dacă crimele amintite sunt comise de evrei sau de neromâni, pedeapsa se dublează. Vor fi pedepsiți și aceia, care într-o eventuală rebeliune se găsesc în aceiași clădire cu răzvrățiții și nu aduc aceasta la cunoștința autorităților sau nu-și justifică îndeajuns situația. Cei ce răspândesc știri false, vor fi pedepsiți cu domiciliu forțat.

ECHIBE VOLANTE DE CONTROL PE STRĂZILE BUCUREȘTILOR

BUCUREȘTI 6. — Comandantul militar al orașului București a introdus sistemul echipelor volante de control, cari parcurg străzile capitalei în automobile și au dreptul să oprească, să legitimizeze și să perchezitioneze pe oricine. În cursul zilei persoanele suspecte sunt somate prin trei sunete de claxon să se oprească, în cursul nopții același semn se dă și cu farurile mașinei.

Populația a fost invitată să se supună somațiunilor patrulelor volante, pentru a nu se expune unor neplăceri mai grave.

Criza politică din Bulgaria

Demisia ministrului de agricultură Bagrianov complică situația guvernului

— Cercurile germane urmăresc cu vie atenție evenimentele dela Sofia —

BELGRAD 6. — Cercurile politice bulgare stau încă sub impresia demisiei ministrului de agricultură Bagrianov, demisie pe care regele Boris a acceptat-o și a însărcinat cu conducerea departamentului agriculturii pe d. Filov, președintele consiliului de miniștri. Părerea generală este însă că motivele, cari au determinat plecarea dlui Bagrianov din guvern, n'au fost înlăturate, dimpotrivă, ele persistă, demisia ministrului de agricultură, punând guvernul în situația neplăcută de a fi obligat să ia atitudine într-o problemă serioasă, pe care ar fi dorit să o amâie prin diverse tergiversări.

Pentru a înțelege situația în care se află guvernul bulgar și în general politica bulgară, este suficient să amin-

tim, că d. Bagrianov, cu prilejul recentei vizite pe care a făcut-o în Germania, a fost obiectul unor deosebite onoruri și cercurile inițiate germane nu-și ascund nici azi părerea, că văd în d. Bagrianov persoana cea mai indicată de a conduce destinele Bulgariei.

La toate acestea se adaugă faptul, că d. Bagrianov a demisionat în urma refuzului categoric al dlui Filov de a accepta proiectele economice, elaborarea cărora s'a făcut sub impresia celor constatate în cursul vizitei de care amintim mai sus.

Iată deci motive destul de serioase pentru a fi îndreptățiți să credem, că criza politică din Bulgaria n'a fost rezolvată prin demisia dlui Bagrianov.

D. Willkie își va spune părerea numai după întoarcerea în Statele-Unite

— Emisarul președintelui Roosevelt a sosit la Lisabona —

LISABONA, 6. (Reuter). — D. Willkie în reîntoarcere spre Statele-Unite a sosit la Lisabona. La întrebarea ziariștilor a declarat următoarele:

„Nu m'am înșelat în speranțele mele. În Anglia am fost orientat asupra tuturor chestiunilor ce m'au interesat. Am fost ajutat de toți și

m'am dus unde am voit. Mi-am format părerea, dar despre aceasta voi face declarații numai după ce voi sosi în Statele-Unite. Probabil în fața comisiei de politică externă a Senatului. Dar nu sunt încă sigur când și unde voi face aceste declarații“. (MTI).

Aprovizionarea teritoriilor franceze neocupate întâmpină mari greutăți

— Guvernul din Vichy depune mari eforturi pentru a obține alimente din America —

ROMA, 6. (MTI). Ziarul „Messagero“ după știri sosite de peste Brenero arată că presa din teritoriul francez neocupat înfățișează în culori foarte sumbre situația aprovizionării cu alimente a Franței. Ziarul „Le Temps“ publică articolul unui cunoscut medic, care semnalează pericolele ce va rezulta, dacă condițiile slabe de nutriție a populației vor continua.

Ambasadorul francez dela Washington a cerut subsecretarului de stat Welles să facă posibilă aprovi-

zionarea teritoriilor franceze neocupate cu orâu și lapte condensat din Statele-Unite. În estuarul de la Rade de Plata staționează 5 vase franceze încărcate cu grâu pe care vazele de război engleze nu le lasă să traverseze blocada. Guvernul din Vichy propune acum Angliei să permită trecerea acestor vase, condiția că distribuirea grâului să se facă de către „Crucea Roșie“ americană. Prin aceasta s'ar evita încălețura celor cinci vase care cadă în mâinile germanilor.

Războiul naval împotriva Greciei este favorabil Italiei

— Pierderile suferite de flota grecească —

ROMA, 6. (Stefani). Primul trimestru al războiului naval împotriva Greciei este favorabil Italiei. În cursul operațiunilor navale, vasele italiene au bombardat cu mult efect insula Corfu. Litoralul greco-albanez a fost bombardat de 9 ori de forțele navale italiene. În cursul acestora peste 100 de tunuri au deschis o puternică canonadă împotriva obiectivelor militare. În

luptele ce s'au dat între unități navale italiene și elene, submarinul italian „Delfino“ a scufundat la 2 Noembrie un distrugător greec, iar un vas torpilor italian a scufundat la 29 Decembrie submarinul grecesc „Proteus“. Pierderile suferite de flota comercială elenă nu pot fi precizate în mod exact, dar ele în trec o deplasare de 10.000 tone.

Comunicatul oficial german

Insula Malta a fost violent bombardată de aviația germană

— Englezii au atacat cu bombe orașele din Germania de Vest —

BERLIN, 6. (DNB). — Comandamentul suprem al forțelor germane anunță:

„Un vas de război german a scufundat în apele îndepărtate numeroase vase comerciale engleze cu o deplasare de 40.000 de tone. Acest vas a scufundat până acum în total vase inamice cu o deplasare de 150.000 tone.

Avioanele germane de luptă au scufundat la o distanță de 440 km. spre Nord de Irlanda un vas comercial înarmat de 4500 tone. Un alt vas comercial englez mai mic a fost scufundat în apropierea țărmurilor scoțiene. Aviația germană a mai atacat cu rezultate bune convoaie de vase britanice escortate de vase de război, lângă coastele din Sud-Estul și Răsăritul Angliei.

În spațiul Mediteranean avioanele germane de luptă în cursul atacurilor deslănțuite împotriva aeroporturilor din Malta au distrus cu bombe de mare calibru diferite hangare și întreprinderi. Un depozit de muniții a fost aruncat în aer.

Cu tot timpul nefavorabil forțele aeriene germane au atacat cu succes întreprinderile de armament și alte obiective militare, cu bombe explozibile și incendiare.

Unități aeriene engleze mai mici, au făcut în noaptea de 4 Februarie o incursiune asupra Germaniei de Vest aruncând bombe incendiare fără a atinge obiective militare. Câteva case de locuit din Düsseldorf au fost distruse, 5 persoane au murit și 24 civili au fost răniți.

Englezii au pierdut în cursul acestui atac 3 avioane. Unul a fost doborât în lupte aeriene și două au fost distruse de artileria antiaeriană. Trei avioane germane nu s'au refors la bază. (MTI).

Continuă arestările la București

BUCUREȘTI 6. (MTI.) — În capitală și în întreaga țară continuă arestările. La București au fost arestate până acum 3011 persoane, iar în restul țării 3434. Numeroși conducători legionari au ajuns în mâna poliției.

Un control sever al emigrărilor în Brazilia

BUENOS AYRES 6. (DNB.) — Guvernul a depus în fața Senatului un proiect de lege, prin care se prescriu măsuri energice pentru a împiedica migrațiunile ilegale. Migrațiunea ilegală a luat proporții în lunile din urmă. Proiectul prevede înființarea unui număr de 16 stațiuni de control la frontierele spre Chille, Bolivia și Paraguay. (MTI.)

Colonelul Donovan în drum spre Palestina

NICOSIE, 6. (Reuter). Colonelul Donovan trimisul special al președintelui Roosevelt, a plecat Miercuri dimineața din Cipru spre Palestina. (MTI.)

— MOARTEA BARONULUI PERÉNYI JÓZSEF. În vârstă de 80 de ani a încetat din viață baronul Perényi József, ministru de industrie în pensie, o figură proeminentă a vieții politice din Ungaria dinainte de război.

SPECTACOLE:

TEATRU:

„Sunet de goarne“.

CINEMATOGRAFE:

ROYAL: „Un castel din Ardeal“.
CAPITOL: „Pasărea albastră“.
EGYTEM: „Rânduială pe malul Dunării“. Comedie cu Ráday, Berky, Percel, Csontos, Kabos.
URANIA: „Vinul“. După romanul lui Gárdonyi, cu Jávör, Kéry, Rózsahegyi.
EDISON: „Danko Pista“.
RIO: „Viziunea de pe țărmul lacului“.

„UN CASTEL DIN ARDEAL“

premieră la cinema ROYAL, piesă de Hunyadi Sándor. În rolurile principale: Tasnádi F. Mária, Mezei Mária, Pager, Greguss etc.

Înainte de piesa jurnal.

Inceputul repr. 3, 5, 7, 9.